

[\(◀\) vorig artikel](#)

[volgend artikel \(▶\)](#)

18-10-2004

Ronald Meeus;

VN roepen 160 landen bij elkaar om de giftige erfenis van de mobiele telefoon in te dijken

I In Europa worden jaarlijks 105 miljoen gsm's weggegooid, in de VS 130 miljoen! In een gsm zitten onder andere de giftige stoffen beryllium, cadmium, lood en bromide! Het cadmium in één gsm-batterij kan 600.000 liter water vergifigen, ongeveer een derde van een olympisch zwembad

'Gsm is een toxische tijdbom'

Eén weggegooide mobiele telefoon kan het equivalent van een klein zwembad aan water vervuilen. Wat gebeurt er dan als er jaarlijks zo'n 235 miljoen mobiele telefoons worden weggegooid in Europa en de VS alleen? De Verenigde Naties hebben er geen goed oog in. Deze week verzamelen 160 landen om de giftige erfenis van het mobieltje te bespreken en maatregelen te nemen om een milieuramp te voorkomen.

Brussel Eigen berichtgeving / The Independent Ronald Meeus / Geoffrey Lea

V olgens studie bureau Gartner werden in 2003 wereldwijd 520 miljoen mobiele telefoons verkocht. Het ging veelal om vervangaankopen tijdens de feestdagen. Consumenten waren hun oude toestel beu en schakelden over op exemplaren met een kleurenschermje, snellere gegevenstransmissie via gprs of een ingebouwde digitale camera. De levensduur van een mobiele telefoon wordt op dit moment, in essentie door de snelle opeenvolging van nieuwigheden, geschat op anderhalf kalenderjaar.

Het is een evolutie die milieuactivisten wereldwijd iets minder fantastisch vinden dan fabrikanten van mobiele telefoons. In Europa alleen worden jaarlijks 105 miljoen mobiele telefoons weggegooid. In de Verenigde Staten zijn er dat 130 miljoen. Dat bleek genoeg om de aandacht van de Verenigde Naties te trekken. Onder de auspiciën van de Conventie van Basel (een pact dat de wereldwijde regulering van giftig afval overziet) komen deze week 160 landen bij elkaar om de groeiende crisis het hoofd te bieden. Gsm's worden als een ergere milieudreiging gezien dan andere consumentenelektronica, waaronder computers, omdat ze tegelijkertijd een stevige verkoopsgroei kennen en sneller verouderd zijn. Bovendien is hun binnenkant giftig genoeg om, tenminste volgens milieuwaakhonden als het Basel Action Network (BAN), te worden gecatalogeerd als chemisch afval.

Mobiele telefoons bevatten een aantal giftige metalen, zo blijkt uit een onderzoek van laatstgenoemde organisatie. Die kunnen, wanneer ze worden gedumpt, doorsijpelen in de bodem en het grondwater. De batterij bevat bijvoorbeeld cadmium. Eén gsm-batterij zou, indien ze niet wordt gerecycleerd, 600.000 liter water kunnen vervuilen, ongeveer een derde van een olympisch zwembad. Bovendien worden de componenten op de centrale printplaat gesoldeerd met lood, een metaal dat het immuunsysteem en het centrale zenuwstelsel van de mens kan aantasten en bij kinderen ernstige schade kan toebrengen aan de hersenen. De behuizing en de centrale printplaten bevatten een vuurvertrager op basis van bromide, die kanker, leveraandoeningen en problemen met - opnieuw - het immuunsysteem, het endocriene systeem of het centraal zenuwstelsel kunnen veroorzaken. Beryllium ten slotte zit in de contactjes en drukknoppen in het toestel en kan de longen ernstig beschadigen. Ook kan er, bij de verbranding van weggegooiden telefoons, een gevaarlijke dioxine-uitstoot vrijkomen.

De toestellen dumpen of verbranden is dus uitgesloten, zeggen de milieuwaakhonden: recyclage is de boodschap. In enkele Europese landen zijn er initiatieven opgestart door de overheid, de fabrikanten van mobiele telefoons en de gsm-operatoren (zoals bij ons de vzw Recupel, zie kader), maar wereldwijd lijkt het probleem te worden verplaatst naar de derde wereld. Mobiele telefoons die in het rijke westen hun tijd hebben gehad worden volgens het BAN en masse naar ontwikkelingslanden als India, Pakistan en China verscheept, waar ze in rudimentaire en dus gevaarlijke omstandigheden worden ontmanteld en vernietigd. Ongeveer 80 procent van al het elektronisch afval dat wordt gegenereerd, wordt volgens het BAN naar de derde wereld versluisd. Tijdens een vorige vergadering rond het onderwerp, opnieuw onder de Conventie van Basel, hadden vertegenwoordigers van ontwikkelingslanden als Colombia, Nigeria, Brazilië, Botswana, Oeganda, Namibië en Kenia hun bezorgdheid uitgesproken over de hoeveelheid

weggegoide telefoons die hun land binnenkomt. "Het is een toxische tijdbom", zegt Jim Pucket van het BAN.

Er werd ook al een internationaal partnerschap afgesloten met de tien belangrijkste fabrikanten van gsm's en de Conventie werkt nauw samen met de Verenigde Naties om de crisis aan te pakken. Die samenwerkingsverbanden moeten in de toekomst resulteren in mobiele telefoons met minder milieuvriendelijke componenten en gedegen recyclagesystemen. Milieuactivisten hopen ook dat de 160 landen die elkaar deze week ontmoeten zich zullen buigen over de wettelijke controle op de internationale verkoop van uitgerangeerde mobiele telefoons.

n De levensduur van een mobiele telefoon wordt op dit moment geschat op anderhalf kalenderjaar.

n Ongeveer 80 procent van al het elektronisch afval dat wordt gegenereerd zou naar de derde wereld versluisd worden.

(Foto's Jimmy Kets / Reuters/ RV)

De Morgen, pagina 3, 666 woorden
© Uitgeverij De Morgen NV

print dit artikel
download in **RTF (Word)**, **HTML**, **XML**
koop bijkomende reproductierechten aan
sluit dit artikel